

תאריך עדכון: 12/03/13

שם המרצה: ד"ר אורי רסובסקי

שם הקורס: אתיקה לשיקומיים

מספר הקורס: 60-776-01

סוג הקורס: שיעור

היקף שעות: 2

סמסטר: א

שנת לימודים: תשע"ד

א. מטרת הקורס: (מטרות על / מטרות ספציפיות):

מטרת הקורס היא ללמוד ולהבין את הקוד האתי בפסיכולוגיה ולפתח גישה אתית למקצוע.

ב. תוכן הקורס:

הקורס יעסוק בהנחלת כללי האתיקה של הפסיכולוגים ויילמדו בו חוק הפסיכולוגים, קוד האתיקה של הפסיכולוגים, וחוק זכויות החולה. בקורס תהייה הדגשה על הזיקה ההדוקה בין האתיקה המקצועית לבין ההכשרה המקצועית והעבודה הפסיכודיאגנוסטית, הפסיכותרפויטית והמחקרית.

מהלך השיעורים:

הקורס מועבר במסגרת של שיעור, כאשר ניתנת הרצאה בשבוע (2 שעות סמסטריאליות). השיעורים ישלבו הרצאות ע"י המרצה ודיונים אשר יונחו ע"י זוג סטודנטים לפי תור שייקבע בתחילת הקורס. הדיונים יתמקדו סביב הצגת מקרה המעלה את הסוגיות הרלבנטיות הנוגעות לכותרת השיעור ולחומר הקריאה שניתן.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

קריאת רשות	קריאה נדרשת	נושא השיעור	
(Midgley Mary, <i>The Origin of Ethics</i> , in Singer Peter ed. (1997) <i>A Companion to Ethics</i> , pp: 3-13)	חוק הפסיכולוגים תשל"ז (1977) קוד האתיקה המקצועית של הפסיכולוגים בישראל (2004)	מבוא: תכנית הקורס, חוק הפסיכולוגים, קוד האתיקה	1

<p>Thomas Laurence, Morality and Psychological Development, in Singer Peter ed. (1997) <i>A Companion to Ethics</i>, pp: 464-75</p> <p>Bersoff Donald, Koepl Peter, (1993), The Relation Between Ethical Codes and Moral Principles in ETHICS & BEHAVIOR, 3(3&4),PP 345-57</p> <p>Welfel Elizabeth, (1998), Introduction to Professional Ethics, in <i>Ethics in Counseling and Psychotherapy</i>, pp 3-21</p>	<p>כשר אסא, (תשס"ג), אתיקה מקצועית, ב...<i>סוגיות</i>..., עמ' 15-29</p> <p>כשר נעמי, (תשס"ג), יושר, ב...<i>סוגיות</i>..., עמ' 88-109</p> <p>בנזימן יותם, בנזימן חגית, (תשס"ג), איי-משוא פנים ויחסים אישיים, ב...<i>סוגיות</i>..., עמ' 110-133</p>	<p>אתיקה מקצועית אתיקה בפסיכולוגיה ומקצועיות בפסיכולוגיה אחת הן</p> <p>דמות איש המקצוע הראוי לעסוק בהתערבות פסיכולוגית</p>	<p>2</p>
<p>Pope Kennett, (1991), Trust, Power, and Caring, in <i>Ethics in Psychotherapy and Counseling</i>, pp: 35-41</p>	<p>חוק זכויות החולה תשנ"ו (1996)</p> <p>הד דוד, (1989), חובות הרופא וזכויות החולה, באתיקה ורפואה, האוניברסיטה המשודרת, עמ' 71-90</p>	<p>חוק זכויות החולה</p> <p>חקיקה ו/או אמון: מהות הקשר הפסיכו-תרפויטי והחוק</p> <p>זכות המטופל לקבל את הטיפול הנאות, המיטבי והמרבי וזכות הסטודנט ללמוד ולהתנסות – הילכו זכויות אלו יחדיו?</p>	<p>3</p>
<p>Overholser James, Fine Mark, (1990), Defining the Boundaries of Professional Competence, in <i>Professional Psychology, Research and Practice</i>, Vol 21, No.6, pp: 462-69</p>	<p>קרן תמר, (תשס"ג), דילמות אתיות של הדרכה כהליך עיצוב, ב...<i>סוגיות</i>... עמ' 579-589</p> <p>וייל גבריאל, (תשס"ג). סוגיות אתיות בהדרכה, ב...<i>סוגיות</i>... עמ' 590-599</p>	<p>היבטים אתיים בהתנסות והכשרה מקצועית</p> <p>גבולות מקצועיים - מטופלים, סטודנטים, מתמחים, מומחים ומדריכים – מי הלקוח ומי נתן המטפל? המדריך?</p>	<p>4</p>
<p>שפיר גבי, (תשס"ג), קשרים מיניים בין מקבלי שירות לאנשי מקצוע, ב...<i>סוגיות</i>... עמ' 178-195</p>	<p>אכמון יהודית, (תשס"ג), יחסים מקבילים, ב...<i>סוגיות</i>... עמ' 160-177</p> <p>Pope Kenneth, Vasquez Melba, (1998), Sexual Relationships With Clients in <i>Ethics in Psychotherapy and Counseling</i>, pp: 160-190</p>	<p>התערבות טיפולית וקשרים שלא בשירות הטיפול</p> <p>יחסים מקבילים קשרים מיניים בטיפול והדרכה</p>	<p>5</p>

6	<p>סודיות וחסיון</p> <p>דילמות הקשורות בחובת מסירת מידע למול חובת הסודיות והחסיון.</p> <p>סודיות, וחסיון, בהדרכה, ובהצגת מקרים ביחס למטופל ולמזדקן</p>	<p>אכמון יהודית, (תשס"ג), סודיות, ב...סוגיות... עמ' 137-159</p> <p>הד דוד, (1989), פסיכיאטרים וחולי נפש, באתיקה ורפואה, האוניברסיטה המשודרת, עמ' 91-101</p>	<p>גרינברג דוד, שפיר גבי, (תשס"ג), סוגיות אתיות בפרסום מדעי של תיאורי מקרה, ב...סוגיות... עמ' 636-646</p>
7	<p>אתיקה בהערכה אבחון וגבולות ההתמחות</p> <p>מאבחנים, נבחנים</p> <p>כלי אבחון, תכנון התערבות</p>	<p>הופיין דני, (תשס"ג), סוגיות אתיות בנירופסיכולוגיה קלינית, ב...סוגיות... עמ' 410-423</p> <p>נבו ברוך, (תשס"ג), סוגיות אתיות ומקצועיות בשימוש במבחנים פסיכולוגיים, ב...סוגיות... עמ' 469-485</p>	<p>ארליך גינור, מירה, (תשס"ג), סוגיות אתיות בייעוץ ובהתערבות באירגונים, ב...סוגיות... עמ' 452-465</p>
8	<p>הרשומה הפסיכולוגית</p> <p>(מהלך ההתנסות מכתובת האינטייק ועד היום) ניהול התיק הפסיכולוגי של מי התיק, תוצאות האבחון וחומר הגלם?</p>	<p>אכמון יהודית, וייל גבי, (תשס"ג), הרשומה הרפואית: מידע קליני, שמירתו והפצתו, ב...סוגיות... עמ' 208-226</p>	<p>רייכר-עתיר רבקה, (2006), הרשומה הרפואית, פסיכואקטואליה, אוקטובר 2006, עמ' 40-48</p>
9	<p>חוזה ההתערבות הטיפולי</p> <p>הסכמה מדעת לטיפול פסיכולוגי של המטופל-הבוגר הקטין והקשיש שצלילותו נפגעה.</p>	<p>וייל גבי, (תשס"ג), החוזה המקצועי, ב...סוגיות... עמ' 195-207</p>	<p>צדיק יורם, (2003), לתת אוטונומיה ופרטיות לבני-נוער בטפול נפשי, ברפואה ומשפט, גיליון, מאי 2003, עמ' 145-152</p> <p>נאור סימונה, ברק יורם, (תשס"ג), סוגיות אתיות בטיפול בקשישים, ב...סוגיות... עמ' 287-293</p>

10	<p>אתיקה במחקר והאתיקה כמושא למחקר</p> <p>היבטים אתיים במחקר – בודקים ונבדקים</p> <p>ועדות הלסינקי וטופסי הסכמה מדעת</p>	<p>עיון בטפסים של וועדת הלסינקי</p> <p>רובין שמשון, קורן דני, (תשס"ג), אתיקה מחקרית: רקע בסיסי והצעות מעשיות, ב...סוגיות... עמ' 603-619</p>	<p>הד דוד, (1989), ניסויים רפואיים בבני-אדם, באתיקה ורפואה, האוניברסיטה המשודרת, עמ' 102-110</p> <p>קורן דני, (תשס"ג), אתיקה מבוססת מחקר, על ערכים עובדות ושיטות מחקר בתחום האתיקה המקצועית, ב...סוגיות... עמ' 620-635</p>
11	<p>סוגיות אתיות באשפוז ובטיפול הכפוי</p> <p>אשפוז כפוי וכפיית התערבויות טיפוליות בתחום הגופני והנפשי</p> <p>(התערבויות בהפרעות אכילה, בחולי סוכרת ביחס לכריתת איברים במקרי נמק, מתן תרופות הרגעה)</p>	<p>מרגולין יעקב, וצטום אליעזר, (תשס"ג), סוגיות אתיות בפסיכיאטריה, ב...סוגיות... עמ' 516-537</p>	
12	<p>סוגיות אתיות בטיפולי בחירה והקצאת משאבים</p> <p>האומנם לטפל בגופם ונפשם של כל הפונים?</p> <p>אבחון לקראת השתלות איברים, ניתוחים קוסמטיים או טיפולי פוריות</p> <p>האם האבחון הוא אתי?</p>	<p>Daniels Norman, (2001), Is There a Right to Health Care and, if so, what does it encompass? In Kushe Helga and Singer Peter, A Companion to Bioethics, Blackwell, pp: 316-325</p>	<p>בן-זאב אבינועם, (1996), מה שניתן בטבע ראוי שיתוקן, באלמוג שולמית, בן-זאב אבינועם, הריון מסוג אחר, הקיבוץ המאוחד, עמ' 233-252</p>
13	<p>אתיקה במחלות כרוניות ושיקום</p> <p>בחירה ואוטונומיה</p> <p>תנאי קבלה לשיקום</p> <p>סירוב וסיום טיפול</p>	<p>Wegner, S. T. (1996). The rehabilitation ethic and ethics. Rehabilitation Psychology, 41, 5-17.</p> <p>Patterson, J. B., et al. (2000). Choice: Ethical and legal rehabilitation challenges. Rehab. Couns. Bull., 43, 203-208.</p>	

<p>הד דוד, (1989), לחיות או לא לחיות, באתיקה ורפואה, האוניברסיטה המשודרת, עמ' 32-40</p>	<p>אורבך ישראל, (2001), אמפתיה טיפולית למשאלת ההתאבדות עקרונות טיפול באובדניים, בשיחות, ט"ו, 2, מרץ 2001</p> <p>חוק החולה הנוטה למות, התשס"ב - 2002</p>	<p>האתיקה של החיים שלא ראוי לחיות יותר</p> <p>סוגיות בהתאבדות</p> <p>סוגיות הקשורות בטיפול בחולים סופניים</p>	<p>14</p>
--	--	--	-----------

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם:

אין.

חובות / דרישות / מטלות:

1. חובות קריאה עפ"י דרישת המרצה.
2. עבודה מסכמת.

מרכיבי הציון הסופי:

100% עבודה מסכמת.

ד. ביבליוגרפיה:

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

שפיר גבי, אכמון יהודית, וויל גבי, עורכים, (תשס"ח), **סוגיות אתיות במקצועות הטיפול והיעוץ הנפשי**, הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס האוניברסיטה העברית, ירושלים.